

bijlage

QenA Maatregelen en bevoegdheden
overlastgevende asielzoekers (uit veilige
landen)

Horend bij

Brief Handelingsperspectief overlastgevende asielzoekers

De onderstaande lijst met vragen en antwoorden is opgesteld ten behoeve van de driehoek lokaal gezag, OM en politie en heeft betrekking op het inzetten van maatregelen tegen overlastgevende vreemdelingen in het kader van het vreemdelingenrecht. De inzet van het vreemdelingrechtelijke instrumentarium is aanvullend op de reguliere mogelijkheden die geboden worden vanuit het perspectief van openbare orde en veiligheid in het kader van de gemeentewet.

A. Voorbereidende, preventieve en repressieve maatregelen

Vraag

Welke maatregelen kunnen vanuit vreemdelingrechtelijk perspectief worden opgelegd aan bewoners van COA-locaties?

Antwoord

Vanuit vreemdelingrechtelijk perspectief kan een vrijheidsbeperkende maatregel (art. 56 Vw) en een meldplicht (art. 54 Vw) worden opgelegd. Daarnaast kan ook worden gedacht aan vreemdelingenbewaring (art. 59, 59a en 59b Vw) en de maatregelen Reglement Onthouding Verstrekkingen (ROV).

Vraag

Kunnen overlastgevende vreemdelingen binnengehouden worden op een AZC als preventieve maatregel?

Antwoord

De Staatssecretaris VenJ is bereid middels het inzetten van de meldplicht (art. 54 Vw) en het gebiedsgebod (art. 56 Vw) overlastgevende vreemdelingen zoveel mogelijk binnen de COA-locaties te houden. Dit gebeurt op verzoek van het lokaal gezag. Daarbij moet in het oog gehouden worden dat een COA-medewerker geen toezichthouder is en geen geweldsbevoegdheid heeft.

Vraag

Voor wie kan deze maatregel gelden en wat zijn de criteria?

Antwoord

Indien het belang van de openbare orde of de nationale veiligheid zulks vordert, kan door Onze Minister de vrijheid van beweging worden beperkt van de vreemdeling. De werkwijze is als volgt: de individuen die als overlastgever te

boek staan binnen de vreemdelingenketen en/of politie worden besproken. Gezamenlijk kan per individu een dossier opgebouwd worden en op basis daarvan worden gezien of een maatregel proportioneel en wenselijk is, welke mogelijkheden er zijn, en welke het meest passend is.

**Directoraat-Generaal
Vreemdelingenzaken**
Directie Regie
Vreemdelingenketen
-

Vraag

Hoe informeert de vreemdelingenketen vreemdelingen over gevolgen van misdragingen tijdens oud en nieuw?

Datum
15 december 2016

Antwoord

- Afgewezen vreemdelingen uit veilige landen ontvangen een vertrekbrief met daarin de waarschuwing dat bij overlast op en om de opvanglocaties onmiddellijk maatregelen volgen.¹ In overleg met de vreemdelingenketen wordt nog gezien hoe de boodschap op de opvanglocaties aan Dublin-claimanten het meest effectief kan worden overgebracht. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een boodschap in de wachtruimte en/of informatiebijeenkomst over de invulling van oud en nieuw op locatie.
- Daarnaast hoort het tot het dagelijks werk van het COA om bewoners aan te spreken op hun gedrag en bijbehorende consequenties.
- Actieve voorlichting vanuit COA aan bewoners over de risico's van overlast veroorzaken voor henzelf, en van "opzoeken" van overlast die anderen veroorzaken.

Vraag

Welke preventieve maatregelen worden door COA genomen?

Antwoord

- COA constateert overlast en neemt daarover contact op met de lokale politie-eenheid. Waar mogelijk wordt aangifte gedaan.
- COA werkt aan een activiteitenprogramma voor de jaarwisseling dat erop gericht is dat bewoners zo veel mogelijk binnen de opvang blijven.
- Waar nodig wordt naar mogelijkheden gezocht voor extra personeel.

Vraag

Zijn de maatregelen en bevoegdheden genoemd in dit handelingsperspectief ook van toepassing op asielzoekers uit niet-veilige landen?

Antwoord

Ja. Als het individuele dossier voldoende aanknopingspunten biedt die een maatregel proportioneel maken, kan deze worden opgelegd. Er is in de wet op dit punt geen basis voor een onderscheid tussen personen op basis van nationaliteit.

Vraag

Zijn de maatregelen en bevoegdheden genoemd in dit handelingsperspectief ook van toepassing op bewoners van de gemeentelijke crisisopvang?

Antwoord

---

¹ Zie ook <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/12/13/bijlage-2-vertekbrief-veilige-landers-nederlands>

Ja. Ook deze vreemdelingen vallen onder de reikwijdte van art. 54 en 56 Vw. Art. 56 Vw stelt wel voorwaarden aan de verblijfslocatie. Ieder deel van Nederland kan worden aangewezen als verblijfslocatie, ook gemeentelijke crisisopvang, als dat proportioneel is. Voorstelbaar is dat gemeentelijke crisisopvanglocatie gezien de ruimte niet proportioneel wordt geacht.

**Directoraat-Generaal
Vreemdelingenzaken**
Directie Regie
Vreemdelingenketen
-

Datum
15 december 2016

Vraag

Zijn er specifieke maatregelen voor minderjarige vreemdelingen?

Antwoord

Daar waar mogelijk worden de algemene maatregelen om overlastgevers aan te pakken ook toegepast op overlastgevendende minderjarige vreemdelingen.

Vraag

Wat zijn de mogelijkheden van meldplicht (op basis van art.54 Vw) in de context van deze specifieke doelgroep, kunnen die ruimer worden geïnterpreteerd dan nu het geval is?

Antwoord

De meldplicht moet worden onderscheiden van de inhuysregistratie bij de COA. De inhuysregistratie is een registratie van het COA zelf.

Doorgaans is sprake van een wekelijkse meldplicht. De wet sluit niet uit dat deze meldplicht wordt geïntensiveerd tot een dagelijkse meldplicht of in uitzonderlijke gevallen enkele malen per dag. Hoe intensiever de meldplicht, hoe hoger de eisen die aan de proportionaliteit worden gesteld. Hoe korter de periode is waarin de intensieve meldplicht wordt opgelegd, hoe eerder een dergelijke maatregel proportioneel is. In de meeste gevallen ligt het in de rede dat de vreemdeling zich op een door de politie aangewezen plaats en tijdstip meldt.

Tijdstip waarop de vreemdeling zich moet melden kan variëren, gebruikelijk is tot nu toe een meldplicht tijdens kantooruren.

Vraag

Komt elke overlastgevendende asielzoeker in aanmerking voor vreemdelingenbewaring?

Antwoord

Niet zonder meer. Het dragende criterium voor het opleggen van vreemdelingenbewaring is het risico op onttrekken aan het toezicht. Overlast en strafbare feiten zijn alleen relevant voor zover ze het onttrekkingsrisico ondersteunen. Dossieropbouw en gegevensuitwisseling is cruciaal. Daarvoor ligt in artikel 107 Vw een basis.

Als een vreemdeling in strafrechtelijke detentie zit, wordt zijn dossier volgens het VRIS protocol (Vreemdeling In de Strafrechtketen) doorgegeven en wordt beoordeeld of vreemdelingen bewaring mogelijk is. De maatregel van vreemdelingenbewaring is echter een bestuursrechtelijke maatregel die moet worden onderscheiden van een strafrechtelijke detentie, en de criteria voor het opleggen van vreemdelingenbewaring zijn anders dan de strafrechtelijke criteria. Gedurende de asielprocedure kan vreemdelingenbewaring vanwege openbare orde alleen plaatsvinden als sprake is van een 'actuele bedreiging van een fundamenteel belang van de samenleving' (dit van wege jurisprudentie van het EU HVJ). Als het om uitzetting detentie gaat na de asielprocedure, dan zijn de gepleegde strafbare feiten van ondergeschikt belang omdat daaruit volgens de

Afdeling bestuursrechtspraak niet blijkt dat de vreemdeling zich ook aan het vreemdelingen toezicht zal onttrekken.

**Directoraat-Generaal
Vreemdelingenzaken**
Directie Regie
Vreemdelingenketen
-

Vraag

Wat zijn de belangrijkste ROV-maatregelen die het COA zelf kan opleggen? Wanneer past het COA deze toe?

Datum
15 december 2016

Antwoord

Het COA kent sinds 1994 een Reglement Onthouding Verstrekkingen (ROV) op basis waarvan maatregelen kunnen worden opgelegd aan bewoners van COA-locaties om de veiligheid en leefbaarheid te borgen en een grens te stellen aan overlastgevend en onwenselijk gedrag. Al naar gelang de ernst van het incident kan het COA op basis van het ROV financiële verstrekkingen inhouden of kan de opvang worden ontzegd (met uitzondering van minderjarige vreemdelingen), voor een bepaalde periode of in het in het uiterste geval voor altijd. Daar waar mogelijk wordt voorts ingezet op aangifte bij de politie.

Per 31 maart is het maatregelenbeleid van het COA aangescherpt.²

Het ontzeggen van opvang kan gevolgen meebrengen voor lokaal betrokken partijen. In dat kader is het van belang dat er een goede samenwerking en informatie-uitwisseling is tussen de AZC's, gemeente, politie en andere betrokken partijen.

B. Informatiedeling

Vraag

Met wie deelt het COA informatie over overlastgevende vreemdelingen?

Antwoord

Het COA deelt alle informatie met de politie die van belang is in het kader van de openbare orde.

Vraag

Overlegt het COA met de Gemeente en de Politie voordat ze overgaan tot het opleggen van ROV-maatregelen?

Antwoord

Nee. ROV-maatregelen worden opgelegd in het kader van leefbaarheid, veiligheid en beheersbaarheid op een COA-locatie.

Vraag

Bij wie kan ik terecht als ik te maken krijg met overlastgevende asielzoekers?

Antwoord

Voor vragen over wie u het beste kunt benaderen in de vreemdelingenketen of over de casusgerichte aanpak kunt u contact opnemen met de Frontoffice van het Nationaal Crisiscoördinatiecentrum (NCC), telefoon: 070 751 54 00, e-mail: Frontoffice-NCC@nctv.minvenj.nl

---

² Tweede Kamer, 2015-2016, 19 637 33 042 nr 2179

C. Communicatiestrategie – lokaal publiek

Vraag

Is er een communicatiestrategie ten aanzien van informatie die naar buiten wordt gebracht?

**Directoraat-Generaal
Vreemdelingenzaken**
Directie Regie
Vreemdelingenketen
-

Datum

15 december 2016

Antwoord

- In vervolg op schriftelijke uitleg in de brief aan de Tweede Kamer van 17 november 2016 en mondelinge uitleg tijdens de behandeling van de begroting van Veiligheid en Justitie heeft de staatssecretaris op 13 december 2016 een vervolgbrief naar de Tweede Kamer gestuurd. De brief schetst de verdere stappen die zijn en worden gezet om overlast van asielzoekers uit veilige landen tegen te gaan.
- Asielzoekers uit veilige landen ontvangen een vertrekbrief met daarin een waarschuwing dat bij overlast onmiddellijke maatregelen volgen. Deze brief is vertaald in zes veelvoorkomende talen.
- Op Rijksoverheid.nl staan de brieven aan de Tweede Kamer, het persbericht en de vertrekbrief voor asielzoekers uit veilige landen.
- Wordvoeringslijnen en QenA's van VenJ worden op verzoek beschikbaar gesteld.